

ДЬУЛУРБАН

**YAKUTSK 2024
CHILDREN OF ASIA
8th INTERNATIONAL SPORTS GAMES**

Туох кыалынна, туох кыаллыбата?

Дьэ, «Азия оҕолоро» норуоттар икки ардыларынааҕы VIII спортивнай оонньуу бэйэтэ төрүттэммит дойдутугар — Саха сиригэр, Дьокуускайга эргиллэн кэлэн, бэс ыйын 26 — от ыйын 6 күннэригэр үрдүк күүрүүлээхтик буолан ааста. Кырдык да, бу улахан таһымнаах тэрээһин — Оҕо саас, Спорт өрөгөйүн быһыытынан бытыллан, үтүө өйдөбүллэри хаалларда, бэйэтин сыалын-соругун ситистэ. Уонна номнуо уос номоҕор киирдэ.

Ахсыс оонньууларга 24 дойдуттан, Россия 5 регионуттан барыта 3 тыһыынча спортсмен, тренер, хамаанда бэрэстэбиилэ кытынна. Ол курдук — Азербайджан, Армения, Афганистан, Бахрейн, Бангладеш, Беларусь, Грузия, Индия, Иран, Казахстан, КНДР, Кытай, Кыргызстан, Лаос, Ливан, Монголия, Палестина, Пакистан, Корея, Сирия, Таджикистан, Таиланд, Тайбэй, Узбекистан, Россия эдэр спортсменнара күрэс былдыастылар. Россия аатын Ураллааҕы, Сибиирдээҕи, Дальнай Востоктааҕы федеральнай уокуруктар, Москва уонна Саха Республикага көмүскээтилэр.

Эдэр спортсменнар спорт 24 көрүнэр барыта 239 мэтээл иһин күөн көрүстүлэр, күрэс былдыастылар. «Азия оҕолоро-2024» уотун бу оонньуулартан кынат анньынан Олимпиадаҕа тийэ ситиһиилээхтик кыттыбыт **Георгий Балакшин** умаппыта эмиз да сөп дии саныбын. Тоҕо диэтэргит, «Азия оҕолоро» — Олимпийскай оонньууларга үктэл буоларын оҕолор бэйэлэрэ көрөн, сыал-сорук туруорунуохтаахтар. Онук да буолуо, биһиги оонньууларбытыттан аатырбыт спортсменнар үүнэн тахсыбыттар, быйылгы даҕаны кыттылаахтартан Олимпиадаҕа тийэ ситиһиилэнэр оҕолор балларыгар эрэнэбит.

Хаһан баҕарар буоларыны, маннык улахан тэрээһингэ бэлэмнэнии эрдэттэн баран — куоралпыт да киэркэйдэ, спорт тутууларбыт да тубустулар, оҕо спордугар даҕаны болҕомто уурулунна. Ол барыта киһини үөрдэр. Хайа да сыллааҕар «Азия оҕолоро» оонньууга дойду салалтатын, спорка туһааннаах тэрилтэлэрин өттүлэриттэн күүстээх

болҕомто, көмө оноһулан — быйылгы оонньуубут Россия спорка биер саамай улахан тэрээһининэн буолла.

«Азия оҕолорунан» сибээстээн Россия Правительствотын председателин солбуйааччы **Дмитрий Чернышенко**, Россия спорка сана министрэ **Михаил Дегтярев**, Россия Олимпийскай кэммитэтин президентэ **Станислав Поздняков**, Беларусь Республикатын Национальнай олимпийскай кэммитэтин президентэ **Виктор Лукашенко** уо. д.а. үрдүк сололоох элбэх салайааччылар болҕомто ууран кэлэн, оонньуу таһымын үрдэттилэр.

Саха сиригэр хамаандата бэйэтин кыагынан киристэ. Бастакы хамаандабыт барыта 25 кыһыл көмүс, 26 үрүн көмүс, 30 боруонса мэтээли ылары ситистэ уонна түмүккэ төрдүс көрдөрүүлэннэ. Оҕолор — биһиги инники кэскиллэрбит. Кинилэргэ болҕомто, усул-обуяа хаһан даҕаны намтыа, уҕарыа суохтаах. Чуолаан бу оҕолор, өссө күүскэ дьарыктанан, чугастааҕы сылларга Сахаларын сиригэр спорт араас көрүннэригэр ситиһиилээхтик көмүскүүллэригэр эрэл улахан.

«Азия оҕолоро» оонньууну төрүттээбит биһиги бастакы президеми **Михаил Ефимович Николаев** саҕалаабыт идеята уларытыллыбакка бытылларыгар баҕарабын. Ол сиэринэн, оонньууларга чуолаан Азия континенены эрэ дойдулар кыттаахтаахтар дии саныбын. Спорт көрүннэрин эмиз көрүүххэ бара, быйылгы оонньууга дуобат кирибэтэҕэ хомолтолоох. Иһиттэххэ уонна көрдөххө, спорт сорох көрүннэригэр Саха сиригэр хамаандата атын регион спортсменнарынан күүһүрдүллүбүт. Дьинэ бэй-

эбит эрэ оҕолорбутунан кыттар тоҕо кыаллыбатыҥ? Бу оонньууттан саҕалаан бэйэбит оҕолорбутун улахан спорка таһаарар, үүннэрэрсайыннарар соруктаах буолуохтаахпыт...

Чэ, ити курдук, «Азия оҕолоро» түмүктэннэ. Аны мантан иннэ, биридиэлэн көрүннэринэн уонна тэрээһингэ «туох кыалынна, туох кыаллыбата?» диэн бэйэ иннигэр ыйыты туруораран, буолан ааспыт күрэхтэһини ырытан, оонньууларбытын салгыы хайдах сайыннарабыт диэн санаа атастаһыта саҕаланыахтаах.

Петр ПАВЛОВ.
Ааптар хаартыскаҕа түһэриитэ.

Ким төһө мэтээллэннэ?

Хамаандалар	Кыһыл көмүс	Үрүн көмүс	Боруонса	Барыта
1. Узбекистан	36	31	21	88
2. Сибиирдээҕи ФУо	31	31	32	94
3. Беларусь	27	21	30	78
4. Саха сирэ-1	25	26	30	81
5. Москва	25	19	20	64
6. Ураллааҕы ФУо	22	23	25	70
7. Казахстан	17	31	59	107
8. ДВФУо	16	13	38	67
9. Таиланд	8	9	5	22
10. КНДР	1	7	0	8
11. Кыргызстан	6	12	15	33
12. Азербайджан	6	10	19	35
13. Монголия	4	2	6	12
14. Саха сирэ-2	3	7	15	25

Андрей Яковлев: «Кими да өрө көрдөрүө суохтаах этибит»

«Азия оҕолоро» норуоттар икки ардыларынааҕы VIII спортивнай оонньуу биир көрүгүнэн хапсаҕай буолла. Күрэхтэһии «Өрөгөй» Спорка бэлэмнэни киинигэр биир көбүөрүнэн ытылына. Түһүлгэбэ 11 хамаандаттан 45 эдэр бөҕөс тахсан күөн көрүстэ. Күрэхтэһии сүрүн судуйатынан көңүл тустууга ССРС, хапсаҕайга Саха Республикатын спордун маастара Андрей Яковлев үлэлээтэ.

Хапсыһылар бүппүтэрин кэннэ тутта киниттэн кылгастык санаатын ыйыталастым. — Оонньуу бэйэбит сир-битигэр ытыллыбыта ордук интэриэһинэй буолла. Хамаандалар үчүгүйдик оностон, бэлэмнээн кэлбэттэр. Хапсаҕайга 9 дойду бөҕөстөрө кытыннылар. Балаһыанньа быһыытынан хамаандаттан биридии киһи кыттар. Онон кыт-

тааччы аҕыйах диир сыһа буолуо. Иран, Индия курдук тустууга күүстээх дойдулар ситэтэ суох састаабынан кытыннылар. Онон, тэннээн көрдөххө, хапсаҕай күрэхтэһиигэ ааспыт оонньуутааҕар састаабынан күүстээх буолла дии саныбын. Биһиэнэрэ бэйэлэрин кыахтарынан киристилэр дии сыаналыбын. Уонна бири эттиэхпин баҕарабын, бу оонньууларга дьинэ 2008 с. төрөөбүттэр кириэхтээх этилэр. Ону оонньуу салалтата былырын, «Азия оҕолоро» саҕаланыа биир сыл иннинэ, 2009 сыллаахтар кириллэр дии уларытан кэбиспитэ. Билэргит курдук, оонньуу түөрт сылга биридэ ытыллар. Биһиги онно оностон эрдэттэн сыаллаан-соруктаан бэлэмнэммиппит.

Онон суһаллык саҕа састаабы талыы буолбута. Ол кыратык таайда быһыылаах. Ол эрэн, биэс ыйааһынтан — икки кыһыл көмүс диин, Россия иһинээҕи биир регионна, мин санаабыр сөп курдук. Владивостокка буолбут оонньууга хапсаҕайга 6 дойду кыттыбыта. Кыттааччы эмиэ 40-чэ этэ да, манныаҕар арыый сымнаҕас соҕус састааптаах этэ дииһин баҕарабын. Онно биһиги алта ыйааһынтан — биэс уолбут састаабыта. Хапсаҕай — биһиги, сахалар төрүт көрүмүт. Онон, дьинэ манны кими да өрө көрдөрүө суохтаах этибит дии саныбын. Бэйэм тустарым саҕана, биир да киһи миигин кыайыа суохтаах диин суоттанан кириэриим...

Онобостор тыалы-кууһу аахсыбакка куһуурдулар

«Азия оҕолорун» оҕунан ытыыга күрэхтэһиигэ «Юность» стадионна икки күн устата ытылына. Күрэхтэһиигэ Беларусь, Азербайджан, Таджикистан, Кыргызстан дойдуларын уонна Россия регионнарын эдэр спортсменнара кытыннылар.

Күрэхтэһии иккис күнүгэр Микс көрүнэ Кристина Дрозд уонна Владимир Ким састааптаах Саха сирин хамаандата быһаарылаах көрсүһүүгө төһө да тыаллаах күн буоллар, бэргэн ытыгылары көрдөрөн, утарсааччылары — Сибиирдээҕи федеральной уокурук спортсменнарын баһыйан, бастакы миэстэни ылары ситистэ. Онтон кыргыттарга хамаанданан кирисиигэ Кристина Дрозд, Светлана Колодезникова, Анна Васильева састааптаах Саха сирин хамаандата үһүс бириистээх миэстэни

былдыһыга Сибиирдээҕи федеральной уокурук хамаандатын кытта ытар суолга табыста. Итиннэ ыалдыааччылар кыайыыга кынаттыыр үгүлээһиннэринэн, сүрдээх тыҥаһыннаахтык барбыт ытыыга, тыалы-кууһу аахсыбакка кыайыылааһынан табыста. Онон охчуттарбыт Саха сирин сүүмүрдэммит хамаандатыгар бэйэлэрин ситиһилэринэн күүс-көмө буолулар.

Ааптар хаартыскаҕа түһэриитэ.

Футзалга Саха сирэ — иккис

Мини-футболга (футзалга) күрэхтэһиигэ барыта сэттэ хамаанда кытынна. Кинилэр сирэй көрсүү систиэмэтинэн оонньоотулар. Күрэхтэһии аҕыс күн устата «Кыайы 50 сыла» Спорт дыбарыаһыгар ытылына.

Ол курдук, быйылгы күрэхтэһиигэ Дальнай Востоктааҕы, Ураллааҕы, Сибиирдээҕи федеральной уокуруктар, Узбекистан, Пакистан, Кыргызстан уонна Саха сирин хамаандалара күөн көрүстүлэр. Саха сирин хамаандата барыллааһын оонньууга дальнай востоктары 9:5 кыайан баран, иккис кирисиигэ уралларга 2:4 ахсаанынан хотторон кэбиспиттэрэ. Салгыы оонньууга узбектары 4:1, палестиналары 4:2, кыргызтары 9:3, сибиирдэри 16:0 ахсааннарын кыайталаабыттара. Онон барыллааһын оонньууга ураллар кэннилэриттэн иккис буолбуттара. Манна даҕатан эттэххэ, биһиги футболистарбыт хайаларынааҕар даҕаны элбэх мээчиги киллэрдилэр — 44. Күрэхтэһии балаһыанньатын быһыытынан, бүтэник быһаарылаах оонньууга икки бастың көрдөрүүлээх хамаандалар: Ураллааҕы федеральной уокурук уонна Саха сирин футболистара көрүстүлэр. Онуоха сүрдээх

тыҥаһыннаах кирисиигэ кыайыыны ураллар ситистилэр, ахсаан 3:2 (бастакы тайм 1:1). Голлары киллэрдилэр: Волков, Кувакин, Казаков — Зырянов, Гаспарян. Ураллааҕы ФУо: Роман Шик, Вячеслав Антуфьев, Богдан Аршин, Дмитрий Волков, Богдан

Давтян, Кирилл Дербенко, Константин Ульянов, Никита Кувакин, Анатолий Шилов, Арсений Матросов, Алексей Никитин, Денис Казаков (тренердэр — Евгений Трифонов, Евгений Волков, хамаанда салайааччыта Михаил Пантов).

Саха сирэ: Илья Гордиенко, Артём Лукин, Бабур Бейшенов, Глеб Зырянов, Алик Петров, Дьулустан Каженкин, Константин Разин, Данил Номоконов, Владислав Радов, Кирилл Погосин, Мерген Енденов, Грач Гаспарян (тренердэр — Олег Марченко, Айсен Саввин, хамаанда салайааччыта Анатолий Самков). Күрэхтэһии түмүгүнэн үгэс быһыытынан, бастың оонньоочулар быһаарыллан, кинилэргэ Саха сирин футболга федерациятын аатыттан анал бириистэр туттарылыннылар. Бастың вратарь — Вячеслав Антуфьев (Урал), Бастың көмүскээччи — Егор Думаев (ДВФО), Бастың бомбардир — Глеб Зырянов (Саха сирэ), Бастың кимээччи — Грач Гаспарян (Саха сирэ), Бастың оонньооччу — Денис Казаков (Урал). Онон түмүккэ Азия оҕолоро-2024 оонньуу футзалга кыайыылааһынан Ураллааҕы федеральной уокурук хамаандата буолла. Иккис миэстэни Саха сирин футболистара ыллылар. Үһүс бириистээх миэстэбэ Дальнай Восток хамаандата тигистэ. Узбекистан — төрдүс.

Петр ПАВЛОВ.

көңүл тустуу

Бөбөстөрбүт биэс МЭТЭЭЛЛЭННИЛЭР

«Азия оңолоро» көңүл тустууга күрэхтэһиитэ урут хас да күн буолар эбит буоллабына, бу сырыыга биир күнүнэн бытыллан түмүктэннэ.

Күрэхтэһи «Өрөгөй» Спорка бэлэмнэни киинигэр тэлгэммит үс көбүөргэ буолла. Ахсыс ооннуу тустууга күрэхтэһиитигэр — Азербайджан, Армения, Беларусь, Казахстан, Кыргызстан, Узбекистан, Таджикистан, Сирия, КНДР, Пакистан дойдуларыттан уонна Ураллаабы, Сибиридээби, Дальнай Востоктаабы федеральной уокуруктар, Москва, Саха сиригэр икки хамаандата кытынылар. Боротокуолтан ааҕан көрдөххө, көбүөргэ тобус ыйааһынна барыта 88 эдэр бөбөс тахсан күөн көрүстэ.

Ыйааһыннарынан кытытылаахтары аахтаха маннык: 38 кг — 12, 41 кг — 12, 44 кг — 8, 48 кг — 10, 52 кг — 12, 57 кг — 9, 62 кг — 9, 68 кг — 10, 75 кг — 8 кыттааччы баара.

Саха сирэ «Азия оңолорун» бэлэмнээн уонна тэрийэн ытыгарын быһыытынан, икки састаабы туруорара көнүлүлэммитэ. Онуоха көңүл тустууга бастакы хамаандабыт толору эбит буоллабына, икки састаапка биэс уол кириэн кытынна.

Күрэхтэһи 38 киилэттэн саҕаланна. Манна Константин Кондрашов (СФО) диэн нуучча уола бэрт сытыгыт, сэнилээхтик тустан, эрэллээхтик бастаата. Кини финалга утарсааччытын — азербайджанец Рзадени кириээт өтүктээн түһэрэн, түргэн үлүгүрдик ыраас кыайыны ситистэ. Бу кириэһи — финалларга саамай түргэнник быһаарыллыбыт кириэһи буолла. Дыкитэ диэн баар, наҕараадалааһын кэмигэр билбиһипит, Кондрашов тус тренерэ — кэрэ анаар эбит.

Биһиги уолаттарбытыттан бу ыйааһынна Егор Ефимов финал чыппэригэр Рзадедега хотто-

рон кэбиспитэ, онтон киһитэ финалга тахсыбытын быһыытынан, «уоскутар» бөлөххө кириэн бэйэтин киһитэ Н. Платоновы кыайан баран, боруонса мэтээл иһин кириэһи кыргыз Рысбековка сабырытарда.

Иккис ыйааһынна Дьулустаан Капитонов — бастаабыт Тулкуновка (Узбекистан) уонна «уоскутар» бөлөххө Рахатовка (Казахстан) хотторуулаабынан аабылына.

44 киилэбэ Власий Афанасьев — Г. Джиджоевы (ДФО), М. Валиевы (УФО), онтон Ариан Винокуров — Кубанычбековы (Кыргызстан), К. Нуруллаевы (Узбекистан) кыайталаан, финалга табыстылар. Маныха, быһаарылаах хапсыһыга бэйэбит уолаттарбыт сирэй көрсүүлэригэр, Саха сиригэр 1 №-дээх хамаандатын чилиэнэ Винокуров утарсааччытын албаска киллэрэн, кылбар кыайыны ситистэ. Кинилэр тустууларын уонна атын финаллары «Дьулурҕан» ютуб каналыгар көрүүххүтүн сөп.

Онон бу ыйааһынна уолаттарбыт күннээтилэр, иккиэн — кыһыл уонна үрүн көмүс мэтээллэр хаһаайыннарынан буоллулар. Кыайылаах Ариан Винокуров — тренердэрэ Н. Яковлевы, В. Кривошапкины, М. Шергини эбэрдэлибит! Иккисэбит Власий Афанасьев, Мэнгэбэ тренер Иван Белолобскай салалтатынан дьарыктанар.

48 кг ыйааһынна уон кыттааччыттан — үһэ саха тустууга кыһатын итиллээччигэ. Кинилэртэн, Дальнай Восток хамаандатыттан кытытыбыт Чурапчы тустууга кыһатыгар эриччилэр Никифор Семенов табыллан тустан, түһүлгэлээбин көрдөрдө.

Финалга Семенов узбек бөбөһүн «промакашка» диэн албаска киллэрэн, ыраас кыайыны ситистэ. Итинэн кини кыһыл көмүс мэтээлинэн наҕараадаланна. Тренерэ — олимпиец Виталий Корякин.

Ол онугар Андрей Слепцовт табыллыбата, бастакы кириэһи кыргыз Нурмамаатова хотторон, күрэхтэһииттэн туората. Онон иккис хамаандагыттан кытытыбыт Айтгал Аммосов — бастаан Алижоновка (Узбекистан) хоттордо. «Уоскутар» бөлөххө беларус Н. Исмаилы хотон баран, ооннуу боруонса мэтээлин иһин кириэһи Нурмамаатова 3:6 ахаанынан сабырытаран кэбистэ.

52 киилэбэ тустуубут уолаттарбыт Айсен Захаров, Леонид Павлов бастакы кириэһи кытытыбыттан хоттордулар. Онон Дальнай Восток аатыттан кирибит Ньургун Че-

зов кореец Кимы кытта тустуохтаах этэ. Ону, аккредитацията табыллыбата диэн киллэрбэтиллэр. Онон бу ыйааһынна мэллйдит.

Манна Хотугу Корея (КНДР) соботох кыттааччыта Ким Кванг күннээтэ. Үс утарсааччытын киһилээбэтэ, эрэллээхтик кыайталаата.

57 кг Саян Федоров (тренердэрэ К. Сивцев, К. Павлов, В. Копырин) — Москва уонна Казахстан уолаттарын үчүгүйдик кыайталаан баран, финалга таджик Бахромова утарса сатаата даҕаны, кыаба тийибэтэ. Онон иккис мистэни ылла. Бу да үчүгү көрдөрүү.

Бу ыйааһынна бастакы хамаандагыттан кытытыбыт Арылхан Кононов биир эрэ эргиир тустан халла.

Салгыы, 62 киилэбэ Эрхан Николаевтыг эмиз табыллыбата. Тувин Ондарга уонна «уоскутар» бөлөххө кыргыз Байжигитовка хотторон туораата.

68 киилэбэ Пантелеймон Софронеев үчүгү өйдөбүлү үөскэттэ. Финал чыппэригэр узбек Азизуллаевка эрэ сабырытарда. Салгыы күрэхтэһиитэ пакистанец А. Хассаны уонна үһүс мистэ иһин тустууга кыргыз Закиржановы (5:3) кыайталаан, боруонса мэтээли кэтэр кыахтанна. Кини тренерэ — А. Харлампьев.

Бу ыйааһынна Дальнай Восток хамаандатыттан Арчын Готовцев таджик Набиевка хотторон туораата, киһитэ түмүккэ үһүс буолла.

Уонна оңолорго саамай улахан ыйааһынна (75 кг) биһигиттэн Андрей Николаев кытынна. Кини Кыргызстан бөбөһүгэр хоттордо.

Уолаттарбыт тустууларын кылгастык биһилиннэрдэххэ итиник. Онон Кузьма Сивцев сүрүн тренердээх Саха сиригэр эдэр бөбөстөрө түмүккэ 2 кыһыл көмүс, 2 үрүн көмүс уонна 1 боруонса мэтээллэри ылары ситистилэр. Кыайылаах уонна мистэ тэлэспит уолаттарга, кинилэр тренердэригэр эбэрдэ! «Азия оңолоро», кинилэр улахан спорка тахсалларыгар үктэл буоларыгар баҕарабыт.

Күрэхтэһи түмүк көрдөрүүтэ:

38 кг: 1. Кирилл Кондрашов (Сибиридээби ФУо), 2. Гусейн Рзаде (Азербайджан), 3. Мадьяр Абдукаримов (Казахстан), Абдулла Рысбеков (Кыргызстан), 5. Егор Ефимов (Саха сирэ-1).

41 кг: 1. Жахонгир Тулкунов (Узбекистан), 2. Алинур Жоробеков (Кыргызстан), 3. Умар Рабаданов (Москва), Сабырзыян Рахатов (Казахстан).

44 кг: 1. Ариан Винокуров (Саха сирэ-1), 2. Влас Афанасьев (Саха сирэ-2), 3. Георгий Джиджоев (Дальнай Востоктаабы ФУо), Комронбек Нуруллаев (Узбекистан).

48 кг: 1. Никифор Семенов (Дальнай Востоктаабы ФУо), 2. Озодбек Алижонов (Узбекистан), 3. Нурлан Нурмамаатов (Кыргызстан), Тигран Колотян (Армения), 5. Айтгал Аммосов (Саха сирэ-2).

52 кг: 1. Кванг Ким (КНДР), 2. Мухамет Шарипов (Кыргызстан), 3. Умар Рахимов (Таджикистан), Рашид Назаров (Азербайджан).

57 кг: 1. Идрис Бахромова (Таджикистан), 2. Саян Федоров (Саха сирэ-2), 3. Аман Сулеймен (Казахстан), Александр Цыренов (Дальнай Востоктаабы ФУо).

62 кг: 1. Джалолоддин Джалолов (Узбекистан), 2. Айлык Ондар (Сибиридээби ФУо), 3. Абдуразақ Нурлыбек (Казахстан), Абдумалик Байджигитов (Кыргызстан).

68 кг: 1. Имомаддин Азизуллаев (Узбекистан), 2. Умиджон Муратжанов (Казахстан), 3. Пантелеймон Софронеев (Саха сирэ-1), Абдумугит Набиев (Таджикистан).

75 кг: 1. Адилбек Ерболатов (Казахстан), 2. Роман Соловьев (Сибиридээби ФУо), 3. Андрей Лапа (Дальнай Востоктаабы ФУо), Нихат Сулейманли (Азербайджан).

Петр ПАВЛОВ.

Ааптар хаартыскаҕа түһэриитэ.

Хатастар өрүү көхтөөхтөр

«Азия оҕолоро» оонньуу ытыллыгытын чэрчитинэн буолар тэрээһиннэргэ хатастар көхтөөхтүк кытыннылар.

Чөл-чэгийн олох туоһута, сайды-үүнүү аартыга, дойдунан киэн туттуу киэн кизлитэ, дойдуга тапталы иитин үтүөкөн өрүтэ, сайдыылаахтары кытта тэннэ хаамсыы, аыттары кытта алтыһыы, туспары кытта туруулаһыы — бу барыта 8-с төгүлүн ытыллыгыт «Азия оҕолоро» күөн күрэхэ буолар.

Бэс ыйын 26 күнүгэр Сахабыт сиригэр умнуллубат түгэннэр буолан аастылар — «Азия оҕолорун» уота Бүтүн Сахабыт сиригэр кэрийэн кэлэн, Дьокуускай устун айаннаата. Айан түмүгэ «Добордоһуу» болуосатыгар буолла. Бу күн Хатас нэһилиэгэ бэрт тэрээһиннээхтик уонна көхтөөхтүк кытынна. Ол курдук, уоту Ил Дархан илиитигиттэн биһиги киэн туттар оҕобут, Арассыыйа спордун маастара, РФ дзюдоһа сүүмэрдэммит хамаандатын чилиэнэ, дойдулар икки ардыларынааҕы күрэхтэр кыайыылаахтара Анна Моисеева ылла, ону тэннэ атын түһүмэххэ «Саҥа ааттар» күрэхтэһии чемпио-на, 2022 сылга Дьокуускай куорат бастын спортсмена, мас тардыһытыгар Арассыыйа бастыыр иһин күрэхтэһии призера, Манчаары оонньууларын чемпио-на Иван Степанов кытынна.

«Добордоһуу» болуосатыгар уоту көрсөргө ырыа айааччы, СӨ үөрэхтэһинин туйгуна, СӨ култууратын туйгуна Николай Андросов мелодиятыгар, Мария Андреева, Сергей Прачев тылларыгар СӨ култууратын үтүөлээх артыыската Сахаайа, СӨ култууратын туйгуна Кирилл Матвеев уонна «Тускул» КК (дириэктэр Чепалов В.А.) дьарыктанар, Самсоновтар ааттарынан Хатас орто оскуолатын (дириэктэр Слепцов Н.В.) «Көмүс дорҕоон» СӨ образцовай вокальной устуудьуйатын итиллээччилэрин (салайаач-

чы СӨ култууратын туйгуна Татьяна Окорокова) толорууларыгар «Мы — дети Азии» диэн ырыа сүрэхтэһинитэ буолан, бар дьон дүүлүгэр табыста. Айымны биир саамай долгутуулаах түгэнинэн Михаил Ефимович Николаев эт куолаһа иһилибитэ буолла.

Маны таһынан спорт арас көрүнэр СӨ сүүмэрдэммит хамаандаларыгар Хатаспыт оҕолоро киирэн, бэйэлэрин кыахтарынан кытыннылар.

Наталья РУФОВА.
Хатас.

аабааччы санаата

Барытын бэйэтэ толкуйдаан таһаарара

Михаил Ефимович Николаев Арассыыйа президенин этиитин, укааһын кэтэспэккэ, бэйэтэ эт мэйиитинэн толкуйдаан «Азия оҕолоро» диэн спортивнай бырайыагы олоххо киллэрбитэ сүрдээх да эбит.

Билигин оннук буолбатах. Бастакы сирэй аатын-суолун ааттаан баран этиини этэлэр. Онтон Михаил Ефимович бэйэтэ барытын толкуйдаан таһаарара. Азия оҕолорун оонньуута букатын атын хайысхалаах. Манна хапсаҕай, хуреш, мас тардыһыыта, националь-най ойуулар о.д.а. Азия дьонун күрүбэ киирбитэ хамаандаттан ирдэбилэ букатын атын буолан тахсар. Азия киһитэ буйун буолар күрүбэ өрө тутар,

Чыгыс Хаан буйуттара этэ буоллаҕа.

Көрдөххө Узбекистан, Казахстан, Монголия кэлин кыайтары суохтар. Чахчы Азия киинэ буолаллар биллиһи.

Михаил Ефимович толкуйа улаҕалааҕа көстөн, биллэн иһэр эбит. Республикабыт баһылаан-көһүлээн иһэр дьоммут бастакы Президеммит курдук улаҕалаах, инникилээх толкуйдаах буолаллара буоллар, бэрт буолуох эбит.

Федот ХАРИТОНОВ.

Хапсаҕай түмүктэрэ

«Азия оҕолоро» норуоттар икки ардыларынааҕы VIII спортивнай оонньуулар. Хапсаҕай күрэхтэһиитэ.

Дьокуускай, «Өрөгөй» Спорка бэлэмнэни киинэ. От ыйын 5 күнэ, 2024 сыл. Күрэхтэһии түмүк көрдөрүүтэ:
45 кг (10 кыттааччы):
1. Сухбат Монгуш (Сибиирдээҕи ФУо), 2. Марк Антонов (Саха сирэ-1), 3. Нергуй Церенденчин (Монголия).
50 кг (10): 1. Сандал Алексеев (Саха сирэ-1), 2. Мурат Темирлан (Казахстан), 3. Илдар Птицын (Саха сирэ-2).
55 кг (8): 1. Олег Кононов

(Саха сирэ-1), 2. Данил Сивцев (Дальнай Востоктааҕы ФУо), 3. Али Вердиев (Азербайджан).

62 кг (8): 1. Отгонхуу Ялалт (Монголия), 2. Эйнар Максимов (Саха сирэ-1), 3. Нурлыбек Абдуразак (Казахстан).

62-тэн үөһэ кг (10): 1. Экер Донгак (Сибиирдээҕи ФУо), 2. Эльвин Гаджигулуев (Азербайджан), 3. Айхаан Кривошапкин (Саха сирэ-1).

«Дьулурҕан».

Киһи сүргэтэ көтөбүллэр

«Азия оҕолоро» норуоттар икки ардыларынааҕы VIII спортивнай оонньуулары көрсө республикабыт киин куоратын спорка тутууларыгар тупсарар, саҥардар өрөмүөн үлэлэрэ ытыллан, сүрдээһин тупсубуттар, киэркэйбиттэр.

Холобур, соторуаабыта төрөөбүтэ 100 сыла киэнник бэлиэтэммит Николай Николаевич Тарский аатынан "Туймаада" стадиона киһи сүргэтин көтөбөр.

Иһирдьэ киирээккин кытта эйигин саха спордун аҕатынан биллибит Н. Н. Тарский уонна киниэхэ аналлаах стендэ эбэрдэлини көрсөрө

барыта санааны көтөбөр, тобоостоох.

Петр ПАВЛОВ.
Ааптар хаартыскаҕа түһэриитэ.

